

Kako to, da Nemčija ni postala bankrotna v zvezi z izvirovijo svojega gigantičnega obozvalnega programa, se čudi mnogo ljudje, med njimi tudi nekateri izvedenci. Ali so naciji morda iznašli kake čudežne finančne metode, ki ostalem svetu niso znane?

Zadeva je v resnicu enostavna in noben čudež. Svoj cilj so naciji dosegli na ta način, da so ves narod upregli v militarni jarem. Neki ekonomski strokovnjak, ki je ta pojav temeljito proučil, je objavil o tem vprašanju razpravo, v kateri je številčni dokazal, kako je nacizem z redukcijo aktualnih mezd in podaljšanjem delovnih ur, in pa z drastičnim znižanjem življenskega standarda za vse nemško ljudstvo, prihranil dovolj za zgradbo vojaškega ustroja, skaterim upa podjarmiti za enkrat Evropo, pozneje pa še ostali svet.

Taka taktika lahko prinese trenutne uspehe, ampak končno to ne more voditi drugam kot v polom in propast. Prišel bo čas, ko bo nemški narod drago plačeval za "uspehe" nacizma brez ozira na to, kakšen bo izid vojne.

* * *

ZMESANI KOMUNISTI

Slepa pokornost ukazom iz Moskve je spravila ameriške komuniste v zmedenost, kateri lahko najti para. Na eni strani kričijo, da se Anglia in Francija borita za imperialistične cilje, v isti sapi pa vztrajajo, da Hitler ne more zmagati, ako bi pa da bo takoj oslabljen, da se dolga leta niti ganiti ne bo mogel. Nasprotni niso le vsaki pomoci za zavezhike, temveč pobičajo tudi Rooseveltov obrambni program in smešijo možnost nacističkega napada na ameriško poloblo.

Vpričo tega je umevno, da hitro izgubljajo še tisto malo prijateljev, ki so jih obdržali iz sklepa pakta med Nemčijo in Rusijo ter sovjetsko-finske vojne. In v svoji zmedenosti gredo tako daleč, da skušajo organizirati novo enotno fronto iz pacifistov — iskrenih in demagoških, in da se ne branijo družiti celo z odprtimi nacističkimi pripadniki, in pa z ljudmi, ki so nasproti sleherni progresivni stvari, za katere so se komunisti nekoc navduševeli.

* * *

ZA NOV SVET

Politično organizirano delavstvo v Angliji je stopilo v to vojno z odprtimi očmi in brez vsakih iluzij. Bolj kot kdo drugi se zaveda, da je politika koncesij za fašizem in nacizem, katero so vodili toriji pod Chamberlainom, odgovorna, da mora danes angleški narod prelivati kri na bojnih poljih in da bo prvič po 900 letih moral morda braniti svojo zemljo pred tujo invazijo.

Baš vsled tega so angleški laboriti stopili v vlado ter hočejo imeti besedo ne samo pri vodstvu vojne, temveč odločeni so, da bodo zraven tudi, kadar se bo sklepal mir. Predvsem pa hočejo biti pripravljeni za dan, ko bodo polagali račun domaćim torijem. Ampak predno bo to mogoče, mora biti poražen Hitler. Kadar se bo to zgodilo, bo angleško delavstvo na pozornici, da na razvalinah starega reda prične graditi prvo pravo delavsko demokracijo na svetu.

Napad na Pariz

V prvem bombnem napadu iz zraka na Pariz, ki so ga vpravili Nemci, je bilo ubitih 245 oseb, 545 pa ranjenih, povečini civilistov.

NAPREDEX

VOLUME IV.

Cleveland, Ohio, June 5, 1940

Official Organ of
The Slovene Progressive Benefit Society

Glasilo
Slovenske Svobodomiselnih Podporne Zveze

NUMBER 201

ZDRAŽITVENO VRAŠANJE PRED 10. REDNO KONVENCIJO SSPZ

Deseti redni konvenciji SSPZ, ki se je vršila v Clevelandu od 20. do 25. maja t. l., je bila najprej predložena "Združitvena pogodba," ki je bila prvotno sestavljena na podlagi zaključkov, ki so bili sprejeti na konferenci zastopnikov SSPZ in SNPJ, potem pa od strani SNPJ delno spremenjena. Sprememba je bila napravljena v točki 1. omenjene pogodbe. Prvotni sporazum je bil, da se obe organizaciji formalno razpustita, nakar naj se ustanovi nova organizacija, sestojeca iz obeh. Pogodba, v obliki, kot je bila predložena konvenciji SSPZ, pa določa, da se združitev izvede s tem, da se vse poslovanje in premoženje SSPZ prenese k SNPJ.

Vpričo tega je konvencija SSPZ izvolila iz svoje srede poseben združitveni odbor petih članov, ki je izdelal novo združitveno pogodbo, oziroma "Provizorične pogoje združenja," ki temelje na zaključkih, sprejetih na konferencah s SNPJ in JSKJ.

Pričakovali smo, da bo v tekoči izdaji Napredka objavljen že zapisnik 10. redne konvencije, iz katerega bi bili razvidni vsi konvenčni ukrepi glede združitvenega vprašanja, ker pa zapisnika še nismo prejeli, smatramo, da je v svrhu informacije članstva potrebno, brez nadaljnega čakanja priobčiti obo omenjena dokumenta, nanašajoča se na to važno vprašanje. V prvi koloni (na lev) so pogoji združenja, izdelani po konvenčnem odboru SSPZ, v drugi koloni (na desni) pa je združitvena pogodba kot je bila predložena, oziroma popravljena po SNPJ.

PROVIZORIČNI POGOJI ZDRUŽENJA

Slovenska s v obdromiselnina podpora zveza, inkorporirana v državi Illinois, in Jednota, inkorporirana v državi, obe bratski podporni organizaciji, želeči spoznati svoje aktivnosti, da bodo iste bolj plodovite ter koristonosne, v svrhu bolj obsežnega in efektivnega izvajanja svojih namenov, veče finančne trdnosti in sigurne bodočnosti ter sploh večjih moralnih in gospodarskih bodočnosti, ter za zvečanje moralne in ekonomike možnosti v splošnem, se strinjata za združenje v eno močno bratsko podporno organizacijo, ki naj se izvede pod pogoji in na način, kakor je določeno v tej pogodbi, in sicer:

1. Slovenska Svobodomiselnina Podpora Zveza in se združita v eno združeno organizacijo, katera bo postala zakonita lastnica vsega premoženja, imovine in lastnine obeh organizacij, z dnevom združenja postane zakonita lastnica poslovnih knjig, pohištva, denarja, vrednostnih papirjev in drugih imovin ter sploh vseh vrednosti obeh imenovanih organizacij, ter od tedaj z istim polnomočno upravlja in pravnovljavno razpolaga. Zaeno s prevetjem imovine, prevzame Slovenska narodna podpora jednota tudi vse pravice, dolžnosti in odgovornosti obeh organizacij, uključivši obveznosti do njih glede bolniških podpor, operacij, odškodnin, starostnih podpor, smrtnih ter sploh vseh dajatev in zavarovalnin, ki so tedaj v veljavi.

2. Obstoječa imena Slovenske Svobodomiseline Podporne Zveze in se prekliče in primerno novo ime izbere po združevalnih odborih obeh organizacij.

3. Sedež novoustanovljene organizacije odloči združitvena konvencija.

(Dalje na 3. Str.)

Drastični ukrepi Angleži za obrambo dežele

Anglež velja za flegmatika in treba je že močnega sunka, predno se zbudi, ampak kot kaže, so se Angleži končno le zbulili in to prav temeljito. Novi zakon, ki je bil sprejet v parlamentu pred dvema tednoma, daje vladu kontrolo nad vsemi ljudmi in materialnimi sredstvi brez razlike, kar pomeni, da poseda moč izvesti konstrukcijo ljudi, industrije in bogastva, kadar in kakor se bo smatralo potrebnim za obrambo dežele. V vsaki drugi državi bi se bilo to napravilo mnogo prej, in odprto vprašanje je, ali ni tudi Anglia tega koraka podvzela prepozno.

Druga stvar, s katero se je istotako nenavaden dolgo odlašalo, je bil pogon na člane pete kolone. Ampak v tem primeru je razlika med akcijo Anglij in pa med sličnimi koraki v Franciji in Belgiji, podvzetimi poprej, skrajno dobrodošla in razveseljiva. V zadnjih dveh deželah so bili v pogon proti članom pete kolone, v kolikor so tozadne vesti prišle v svet, naperjeni le proti komunistom, pacifistom in delavskim voditeljem. Francoski desničarji, med katerimi je precej nacistički simpatičarjev, so ostali nedotaknjeni, nekateri pa so bili postavljeni celo na odgovorni vladni mesta. V Angliji pa se je pogon začel z aretacijo Sir Oswalda Mosleya, voditelja angleških fašistov in sličnih karakterjev. Tako je bil prijet konservativni član parlamenta Archibald Ramsey, znan veleposestnik, ki se je odločil po svojem kričanju proti židom in navduševanju za generala Francia. To se pravi, da so bili vrženi v ječi člani vladajočega razreda, ki stoje zelo blizu zloglasne "clivedenske klike."

Angleška vlada, ki ima dolj poguma, da izvede aretacijo ljudi te baže, je brez dvoma temeljito zbuljena.

Angleško ljudstvo je v očigled možnosti vojaškega poraza, ki bi mu prinesel propast in sužnost, stisnilo zobe ter sprejelo suspenzijo svojih svobodič. Nujnostni zakon za obrambo se v Ameriki tolmači kot akt, s katerim je premijer Churchill postal diktator. Na ta boben zlasti udarajo angleški komunisti, ki od časa, ko je bil med Berlinom in Moskvo sklenjen pakt, ne zamudijo nobene prilike, da bi zavezniške sile naslikali čim bolj črno. Dejstvo pa je, da se izvanredne moči ni dalo eni sami osebi, temveč vladu, v kateri sedijo zastopniki vseh večjih strank. Svetu za industrijsko produkcijo, kateri je šel na delo, da pospeši proizvodnjo orožja in munitione, stoji na čelu delavskih poslancev Arthur Greenwood, ki je obenem član kabineta.

Ko je Stalin sklepal pakt prijateljstva z Berlinom, jeupal, da bo vojna med Nemčijo in zpadom dolga in tako uničevalna, da iz nje nihče ne izide zmogovit, nakar bi bil on poklican, da nastopi v vlogi posredovalca. Zadnji tedni so to teorijo postavili v precejšnji dvom Otdoto precenjevanje položaja v Moskvi.

dusi domača ali tuja, ampak v nasprotnem slučaju more biti malo dvoma, da bodo v vojni krizi suspendirane svobodščine zopet oživljene.

Koledar prireditev SSPZ

SOBOTA, 15. junija. — Večerni piknik in ples društva "Victorians," CHICAGO, Ill., na Keglovem vrtu v Willow Springs, Ill.

NEDELJA, 16. junija — Piknik društva št. 80, HERMINIE, Pa., na Kristone Ground. Igra godba Martin Sero trio.

NEDELJA, 16. junija — Piknik društva Združenih bratov št. 26, CLEVELAND, Ohio, na Stuškovi farmi.

NEDELJA, 16. junija — Piknik društva št. 152, SOUTH FORK, Pa., na farmi Johna Hoista.

SOBOTA, 22. junija — Veselico in kazanje premičnih slik iz stare domovine prireditve društva št. 1, CHICAGO, Ill., v dvořani Paula Bergera, 2653 So. Lawndale Ave.

NEDELJA, 30. junija — Seja federacije društva SSPZ v vzhodnem Ohio v mestu Salem, O., po seji piknik.

NEDELJA, 30. junija — Dan SSPZ prireditve Skupnega društva v CHICAGO, Ill., s piknikom na vrtu Roman Picnic Grove, 123. cesta in Union Ave.

SOBOTA, 13. julija — Večer na vrtna veselica društva št. 19, CHICAGO, Ill., v John Roman Grove, 658 West 123rd St.

NEDELJA, 4. avgusta — Piknik društva št. 100, CHICAGO, Ill., na prostorih Parson Grove v bližini 138. ceste in Stoney Island Ave.

SOBOTA, 7. decembra — Veselica društva št. 1, CHICAGO, Ill., v Fleinerjevi dvorani.

V Moskvi se jasni

Odnošaji med Rusijo in Nemčijo postajajo toliko bolj hladni, kolikor se večajo uspehi nacističkega orožja na zapadu in se tem veča tudi možnost, da se pozornost Hitlerja zoper obrne proti vzhodu. Moskvi prav gotovo tudi ne more ugajati podpodbijevanje za "samostojno Ukraino," ki se dosledno vrši iz Berlinja. Vsled tega se ni čuditi, ako sovjetsko časopisje skuša podcenjevati nacijske uspehe na zpadu ter izraža mnenje, da je pot do zmage še dolga, obenem pa opozarja na "neizčrpne vire," s katerimi razpolagata Anglia in Francija.

Ko je Stalin sklepal pakt prijateljstva z Berlinom, jeupal, da bo vojna med Nemčijo in zpadom dolga in tako uničevalna, da iz nje nihče ne izide zmogovit, nakar bi bil on poklican, da nastopi v vlogi posredovalca. Zadnji tedni so to teorijo postavili v precejšnji dvom Otdoto precenjevanje položaja v Moskvi.

dusi domača ali tuja, ampak v nasprotnem slučaju more biti malo dvoma, da bodo v vojni krizi suspendirane svobodščine zopet oživljene.

Presojanje vojnih operacij na zapadni fronti

Kaj bo Hitlerjev prihodnji korak?

Razplet vojne na zapadni fronti v teknu zadnjih treh tednov je bil brez dvoma teman in skoro obupen s stališča zavezniških sil. Naciji so v enem samem mogočnem zamahu podjarmili Dansko, Holandsko in Belgijo in v njihovih rokah se nahaja kos severne Francije. Edina sveta točka je briljantern umik, ki so ga napravili Angleži in Francozi v Flandrih,

go. Taka vojna tudi hitreje črpa nemške vire in daje mislit, da Hitler tvega vse na eno samo mogočno in drzno vojno poteko. Trdi se, da so nekatere agresivnejši vojaški voditelji v Angliji in Franciji hoteli, da Hitler podvzame baš tak poizkus.

Ali Nemci poskusijo z invazijo Anglie?

Nemci se na vse načine trudijo, da bi svet prepričali, da bodo sedaj, ko so prodriči do Rovskega zala, podvzeli invazijo Velike Britanije. Izključen (Dalje na 3. str.)

Strachey odstopil

Komunistično stranko je zapatil vodilni angleški komunistični pisatelj John Strachey, avtor znane knjige "The Coming Struggle for Power" in mnogih drugih del. V izjavi, katero je podal v tej zvezi, pravi, da so komunisti v svoji opoziciji proti "imperialistični vojni" postali stališča za dejstvo, da njihova taktika koristi edinole Hitlerju in več možnost njegove zmage. Vodilni ameriški komunistični pisatelj Granville Hicks, je odstopil od stranke že prešlo jesen, po sklenitvi pakta med Nemčijo in Rusijo.

Italijanski oportunizem

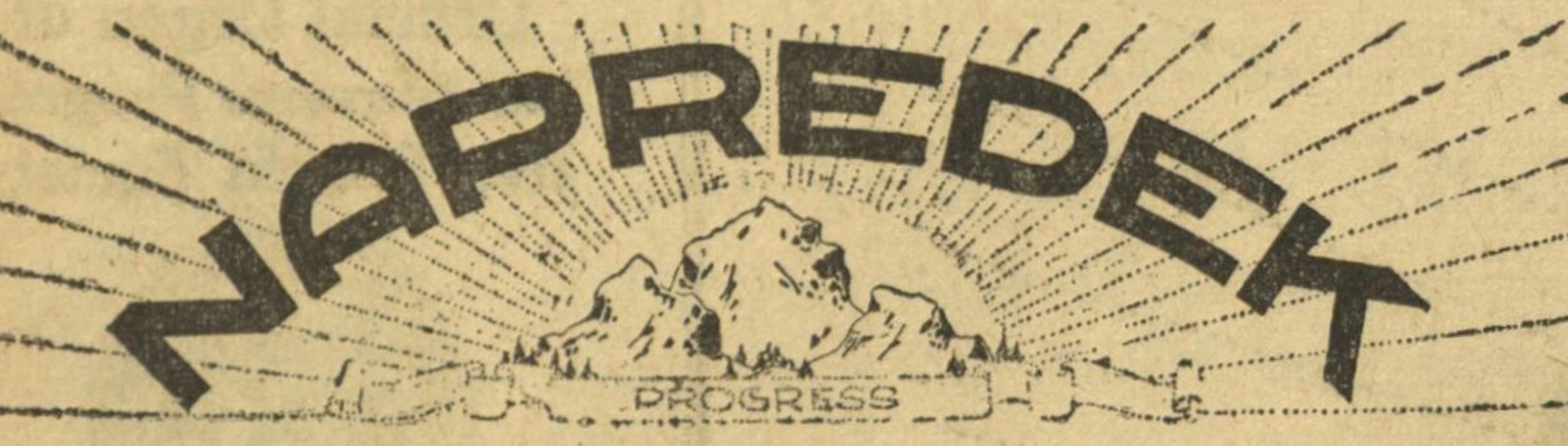
Ne mine skoro dan, da bi ne bilo iz Rima poročano, da bo Italija vsak čas stopila v vojno na strani Nemčije. Baš te dni se je vršila seja fašističnega sveta, ki je imela napraviti odložitev, ampak ista je bila zopet odložena. Mussolini igra politiko skrajnega oportunizma, ki se mora vsakemu poštenemu človeku gabiti. Jasno je, da bo stopeila v vojno le in ako bo povsem sigurna, da bodo zavezniški počaščeni, oziroma kadar ne bo benega rizika več. To je politika hijene, ki se loti svoje žrtve še, kadar je izkravljena in brez moči.

Papež obupal

Vatikan, ki je v zadnjih letih imel svoje prste pri marsikateri nič kaj lepi aferi, zlasti v zadevi Etiopije in republikanske Španije, ko je odprto simpatiziralo s fašizmom, je obupal, da bi njegovo posredovanje v sedanji situaciji moglo vplivati na potek dogodka. Papež Pij XI. je namreč te dne izjavil, da ne bo več poizkušal delovati za omajitev vojne, obenem pa je izrazil svojo "očetovsko ljubezen" tako za Nemčijo kot za zavezniške narode.

DODATEK

V programske knjižici, ki je bila izdana ob priliku 10. redne konvencije SSPZ, ni bil objavljen oglas društva št. 1 SDZ, ki so nam ga nalonili, ker je dospel prepozno. Odbor se društvo št. 1 SDZ najlepše zahvaljuje. — Odbor Skupnih društva SSPZ.

GLASILO IN LASTNINA SLOVENSKE SVOBODOMI- SELNE PODPORNE ZVEZE.

IZHAJA VSAKO SREDO

Cene oglasom: 40c palec za posameznike; 35 palec za društvo
Naročnina za člane 78c letno; za nečlane \$1.50; za inozemstvo \$2.00

PROGRESS OFFICIAL ORGAN OF THE SLOVENE PROGRES- SIVE BENEFIT SOCIETY

Owned and Published by the Slovene Progressive Benefit Society

ISSUED EVERY WEDNESDAY

Subscription for members \$.78 per year — nonmembers \$1.50
foreign countries \$2.00

Advertising rates: 40c net for individuals; 35c net for societies

NAPREDEK Naslov uredništva in upravnitva:
6231 ST. CLAIR AVENUE CLEVELAND, O.
Telephone: HENDERSON 5311

VOLUME IV. 104 NUMBER 201

Entered as Second Class Matter August 5th, 1936, at the Post Office at
Cleveland, Ohio, under the Act of August 24, 1912.

POLJE JE VELIKO

AKO BI VSTALI iz grobov ljudje, ki so živeli recimo pred sto leti, bi bili brez dvoma silno presenečeni nad spremembami, ki so se zgodile na svetu izza njihovega časa. Okrog sebe bi videli reči, o katerih se ljudem za njihovega življenja niti sanjalo ni: elektrika, brzovaj, telefon, avtomobil, aeroplani, radio, da navedemo samo nekatere najbolj očitne iznajdbe, ki so svetu dalečisto novo lice in temeljito predružačile način človeškega življenja. Da bi bili naši predniki nad vsemi temi stvarmi presenečeni, je mil izraz. Lahko si predstavljamo, da bi kar odreveneli od začudena in da bi enostavno ne mogli verjeti svojim očem, temveč mislili bi, da so prišli na neki čisto drugi svet, na svet, ki je nekoč obstojal le v dejeli pravljic in bajk.

Spremembe, katere je povzročila znanost, so v resnicu ogromne. Danes je svet drugačen kot je bil nekoč v materialnem oziru, in s temi spremembami vred so nastopile tudi spremembe duhovnega in kulturnega značaja, dasiravno slednje niso tako velike kot bi bilo pričakovati in želeti. Ako bi naši dedje ob nepričakovanim povratku strmeli nad čudeži, ki jih je v primeroma kratkem času ustvarila človeška iznajdljivost na polju fizičnih ved, bi jih na drugi strani spravljal v zmedo odkritje, da je držabna uredba, v kateri ljudje živijo in delajo, pravzaprav še skoro ravno taka kot je bila pred sto leti. Videli bi, da medtem ko je človeški razum iznašel stroje in metode, ki igraje rešujejo vprašanje, kako producirati toliko, da bi se lahko zadostilo potrebam vseh ljudi, pa je problem distribucije še vedno nerešen. Da sredi dejanske obilice na milijone ljudi živi v bedi in pomanjkanju, za katerega združen razum ne more najti pojasnila, in še manj opravičila. Čudež radijskega oddajanja zvokov omogoča, da človekova beseda z naglico bliska prepotuje zemeljsko oblo, ampak stare razdalje med ljudmi, izvirajoče iz njihovega socialnega položaja, so še vedno tutak — človek je postal kosmopolit, državljan sveta, v fizičnem smislu, ampak s socialnega in političnega stališča je še vedno provincijalec, ki se nahaja v okovah presodkov, skrbi in strahov, ki ne obstoje nikjer drugje kot v domišljiji.

Jasno je torej, da bi naši predniki, ako bi se vrnili v moderni svet, imeli ob pogledu na nas in pa razmere, v katerih živimo, imeli dovolj vzroka, da bi na eni strani strmeli nad človeško iznajdljivostjo, na drugi pa zmajevati z glavami nad očividno bolj kot kdaj prej nepotrebni nesoglasji in nasprotji v človeški družbi. V tem pogledu bi bili njihovi občutki skrajno mešani, in če bi se na tej točki ustavili, bi najbrže razočarani hiteli nazaj, odkoder so prišli.

So pa druge plati življenja, pri katerih bi odkrili, da so danes prav tako veljavne kot so bile nekoč, in da so elementi človeškega dejanja in nehanja, katerih se ni dotaknil noben čas, pa tudi znanost v svojem mogočnem razmerju jim ni niti ničesar dodala niti jim ni ničesar odvzela. So odnošaji v družbi, ki to temeljni, večni kot veseljstvo, in ti odnošaji so danes isti kot so bili pred sto ali tisoč leti, in če bo človek čez milijon let še živel na tem plantu, bodo prav tako veljavni kot so veljavni v-trenotku, ko so te besede zapisane.

Ljubezen med moškim žensko je še vedno najmočnejša gibalna sila človekovega čustvovanja in dejanja; vseobsegajoča skrb očeta in matere za njihovega otroka, cigar blagor se ne ustraši skoro nobene žrtve, je prav tako globoka kot nekoč, in tudi ni obmolnil v hrušču in trušču modernega sveta glas poeta, glasbenik še vedno snuje melodije, in tudi roka, ki s čopičem in dletem upodablja nová odkritja in lepote v naravi in človeku, še vedno ni omahnila.

Ako se obrnemo od teh temeljnih človeških streljenj in nagnjen k bolj vsakdanjam, praktičnim nalogam, odgovornostim in potrebam povprečnega človeka, vidimo, da so tudi tu nekatera razmerja, katerih tok časa ni spre-

menil in ki še vedno vršijo koristno in potrebno funkcijo. Človek še vedno išče družbe svojega bližnjega in v občini srečen, kadar je sam. Ogromna večina izmed nas si želi imeti prijatelje in znance, s katerimi se lahko svobodno razgovarjam o naših težnjah, upih in razočaranjih, o ljudeh, svetu in dogajanjih, ki zbujujo našo pozornost, bojazni ali pričakovanja. Zato, ker imamo avtomobil in aeroplani, ni sprehod v naravi izgubil svoje očarljivosti, radijski aparat je koristna in praktična naprava, ampak koncerti, predavanja in politični shodi še vedno obiskani, in tistega posebnega užitka, ki ga ima človek, če večer prebije v družbi dobre knjige, ni nadomestila še nobena moderna iznajdba.

Včasih se kdo oglasi in pravi, da ne bo dolgo, ko bo polje za bratske organizacije izginilo, ker bo država prevzela vse posle, ki jih sedaj vršijo te organizacije ter iste bolje upravljala kot jih morejo one. To je do gotove meje res, in čim prej se to zgodi, tem bolje. Ampak organizacija, ki zaslubi, da se imenuje bratska, vsled tega ne bo nehala biti potrebna. Kadar bodo ljudje oproščeni brige za vsakdanji kruh in jim ne bo več treba skrbeti, kaj se bo zgodilo z njimi v slučaju stiske ali nesreče, bo polje za zblizanje med ljudmi, za bratstvo v polnem programu besede, večje kot kdaj prej. To bratstvo ne bo odvisno od številki in dolarjev, temveč to bo bratstvo duhovnih in kulturnih vrednot, katere ne poznajo meja.

Odmevi konvenčnih prireditvev

Deseta redna konvencija SSPZ se je vršila in zaključila v najlepšem redu in o tem se bom oglašil pozneje. Sedaj bi rad nekoliko omenil naš konvenčne prireditve, katere so bile zelo dobro obiskane od strani občinstva našega mesta, kar je pomoglo, da so bile prireditve uspešne z moralnega kakor tudi finančnega stališča.

V prvi vrsti se moramo zahvaliti našim slovenskim trgovcem za lepe oglase, katere so naklonili za konvenčno spominsko knjižico, in tem potom apeliram na vse člane SSPZ, kakov tudi na druge Slovence v tej okolici, da podpirajo naše trgovce, kajti kadar naša kulturna in podpora društva rabijo pomoč, se vedno obrnejo predvsem na naše trgovce za pomoč, ki se tudi vedno odzovejo. Skušnje nam kažejo, da velike tvrdke v mestu ne poznajo nas, kadar rabimo pomoč, torej zakaj bi jih podpirali mi. Pri naših trgovcih dobitevno takto dobro blago in mnogokrat celo ceneje. Torej podpirajmo naše trgovce!

Ob tej priliki tudi izrekamo zahvalo našemu slovenskemu cvetličarju Franku Jeleriču, ki je podaril delegatom in delegatinjam 10. redne konvencije tako lepe šopke. Kadar boste potrebovali kaj cvetlic, upamo, da se obrnete do naše stare korenine Franka Jeleriča.

Ne smemo tudi pozabiti nabiraljev oglasov, ki so svoje delo prav dobro izvršili.

Hvala tudi materam in očetom, ki so dospeli v Cleveland in pripeljali svoje sinove in hčerke, ki so nastopili na kulturnem festivalu. Ti starši so dospeli na svoje stroške in iz daljnih krajev. Odbor kot tak jim izreka najlepšo zahvalo in upa, da se mnogokrat snidemo pri sličnih prireditvah.

Čast tudi deklicom in dečkom naših Vrtecov za tako sijajno prireditve. Vsi brez izjeme so pokazali, da so mojstri prve vrste na svojem polju. Velika zasluga za ta uspeh gre režiserju kulturnega festivala br. R. Lischu, glavnemu podpredsedniku naše organizacije. Predstava je bila izborna zamišljena in vseh ozirih mojstversko izpeljana, s čemur je br. Lisch dokazal, da razume svoj posel.

Omeniti moram tudi godbo Johnny Pecona, ki je sodeloval pri festivalu. Johnny nas je presenetil s svojo vestnostjo in zanimanjem, kar vse je prispevalo k skupnemu uspehu.

Veseloga "Zadrega nad zadrgo" je bila podana v zadržljivo vseh navzočih in na tem mestu se lepo zahvalimo vsem igralcem za njih požrtvovalnost. Vadili so se več tednov in obdrževali po več vaj na teden, žrtvujejoč čas in denar. Torej hvala lepa. Da je bila igra po-

dana tako uspešno, gre kredit našemu poznanemu kulturnemu delavcu Franku Česnu, ki je imel v rokah režijo igre.

Pevci in pevke zborov "Slo-ga," "Slovan," "Jadran," soc. "Zarja" in sam. "Zarja" so na banketu pokazali, da kar se tiči petja, je Cleveland na prvem mestu. Isto velja za druge moči, ki so sodelovali pri banketnem programu, kakor Anton Eppich, Frank Slezko, Louis Belle, Frank Slut in drugi. Vsi so bili izvrstni in hvala vsem skupaj!

Zahvaliti se moramo tudi glavnemu odborniku naših bratskih organizacij za njih lepe po-zdrave, in pa našemu sodniku Franku J. Lauschetu, ki je s svojim govorom napravil tako lep vtis na vse navzoče. Upamo, da bomo imeli še večkrat priliku slišati našega sodnika. Hvala lepa, France!

Najlepša zahvala gre tudi direktorju Slovenskega delavskega doma, posebno pa tajniku Mr. Vincentu Coffu, za vso pomoč, ki ste jo nudili tako radošarno našemu odboru za čas konvencije in tudi pri raznih prireditvah. Vaša zasluga je, da smo se čutili v vašem Domu kakor da bi bili na svojih domovih. SDD je pokazal ob tej priliki, da so mu resnično pri srcu koristi in napredek naše celokupnosti. Hvala lepa!

Predno končam, ne smem pozabiti delavcev in delavk Skupnih društev SSPZ. Vsi so bili na mestu o pravem času, tako da so bile vse prireditve izvršene v najlepšem redu, kar pač znači, da se naši člani zavedajo, da v slogi in koperaciji se da obiludošči. Naša skupina ni velika po številu, ampak lahko rečemo, da takih moči kot jih ima naša organizacija, nima nobena druga organizacija.

John J. Kikol,
tajnik Skupnih društev

DOPISI IN PONOČILA ČLANSTVA

Skupna društva v Chicagu

Chicago, Ill. — Vse zastopnike se opozarja, da se seja Skupnih društev vrši v četrtek 13. junija ob 8. uri zvečer, namreč po seji društva št. 100 v prostorih na 11356 Langley Ave. Vabi se vse zastopnike, da se seje vdeležijo, kajti na tej seji je treba ukreniti vse potrebno za piknik, ki se bo vršil v nedeljo 30. junija.

Andrej Cizej, tajnik

Po 10. redni konvenciji

Meadow Lands, Pa. — Do sedaj mislim, da so vse delegatje

prišli domov in čas imamo, da razmišljamo o poteku konvencije. Po mojem mnenju se je vrisila prav stvarno in v lepem redu, za kar gre zasluga vsem na vsočim, posebno pa konvenčnemu predsedniku Kristu Stokemu, ki je skrbel za vzoren red in gledal, da se je konvencija vršila v duhu demokracije.

Dolžnost me veže, da se clevelandskim sobratom prav iskreno zahvalim za tako dobro postrežbo. Br. Johnu Pollocku se zahvalim za vožnjo do mojega stanovanja v deževnem vremenu in Mrs. Frank Pucel za dobro včerjo, vsem drugim pa za vsestransko dobro voljo in prijaznost za časa mojega bivanja med vami. Iskren pozdrav vsem, skupaj!

Mike Gerčar,
bivši delegat št. 113

Konvenčni vtisi

Milwaukee, Wis. — Spomini na 10. redno konvencijo v Clevelandu ne bodo tako kmalu zbrisani, kajti konvenčni teden je bil v resnicu nekaj izrednega.

Očaran sem bil po prijaznosti clevelandskih rojakov, ki so

nam izkazali v vseh ozirih, obenem pa sem dobil prehlad, katerega se tudi ne morem iznenediti. Moramo priznati, da clevelandski Slovenci so lahko ponosni na uspehe, ki jih beležijo v vseh ozirih, kot v petju, dramatični in slovenskih narodnih domovih. Nam kot mnogo drugim bo vse to ostalo dolgo v spominu.

V nedeljo dne 19. maja smo šli na festival mladinskega oddelek. Ta program je bil v resnicu nekaj lepega. Naši mladi talenti, člani in članice naših Vrtecov so nam podali nekaj, kar se ne vidi vsak dan, in mi smo lahko upravičeni ponosni na takoj mladino. Sprejmite moje priznanje in čestitke vsem, ki ste nastopili na odrvu, bodisi s petjem, igramenjem, plesom ali karkoli. Izvršili ste svojo nalogo na najlepšem redu in v zadovoljstvo celokupnega občinstva. Želel bi, da bi se večkrat kaj takega priredilo, kajti ni je za naše razvedrilo, temveč tudi dobra agitacija za SSPZ.

Na tej prireditvi sem se seznanil z glavnimi odborniki, delegatimi in delegatinji. Srečan sem bil s prijatelji, katerih nismo videli zadnjih 20 let, in razume se, da so prišla na dnevni red vsakovrstna vprašanja.

Tako moram reči o igri, ki se je vršila v torek zvečer. Bila je tako fina izpeljana, in bal sem se, da mi bo pas počil od smeja, tako sem opazoval Dominika Piškurja, Uršo in Lipeto Korena. Čudil sem se tudi, odkod njihova pristna gorenjska govorica, pa me Gorše opomni, da so vse trije pravili Gorenjci. Po igri sem se sam prepričal, da so omenjeni rojaki od nas. Med drugim sem odkril, da je bil Joe Godec, ki je igral Lipeta, z mojim bratom skupaj v svetovni vojni, medtem ko je Dolinar, ki je imel vlogo Piškirja, doma le kakre polehoda na nas. Resnično dobro ste izvršili igro in nam pripravili večer, ki je bil užitek za vsega.

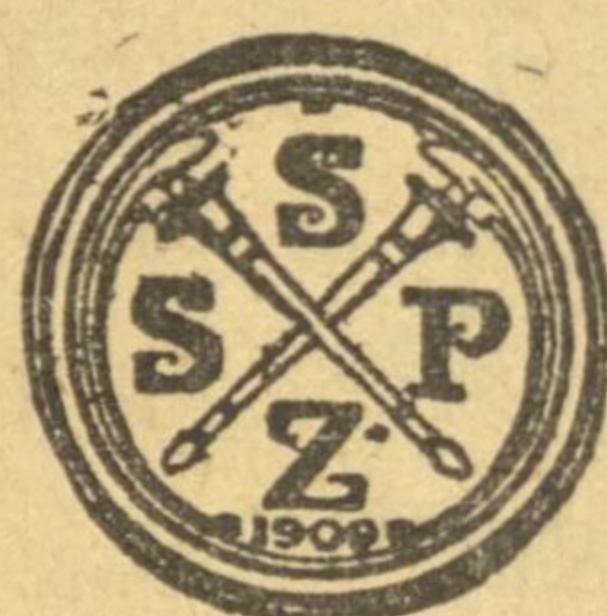
Predno končam, ne smem pozabiti delavcev in delavk Skupnih društev SSPZ. Vsi so bili na mestu o pravem času, tako da so bile vse prireditve izvršene v najlepšem redu, kar pač znači, da se naši člani zavedajo, da v slogu in koperaciji se da obiludošči. Naša skupina ni velika po številu, ampak lahko rečemo, da takih moči kot jih ima naša organizacija, nima nobena druga organizacija.

V sredo zvečer, na konvenčnem banketu, smo imeli priliku slišati razne clevelandske pevce in pevke, ki so nastopili v dueh in kvartetih. Vsa čast jim! Enako vsem govornikom za lepe po-zdrave v čast delegacij 10. redne konvencije. Posebno zanimiv je bil govor sodnika Lauscheta, ki je govoril slovensko in nam povedal, da smo Slovenci v Ameriki lahko hvaležni, ker živimo v eni najbolj svobodnih držav na svetu. Kot razvidno, je sodnik Lausche tako skoraj vse spoštovan od vseh in tudi resnično spoštovan vredno.

Tako je hitro čas mineval. V petek zvečer je bila poslovilna zabava. Večina izmed nas se je držala v spodnjih prostorih, kjer smo malo debatirali o konvenčnih zadevah in drugem in se vsak po svoje zabavali, pri tem pa se hladili s clevelandsko sodo, ki ima precej dober okus, potem ko je enkrat krstil. Naslednji dan, v soboto večer smo si podali roke in odšli vsak proti svojemu domu.

Konvencija je bila otvorjena v ponedeljek ob 9. uri. Pozdravljeni smo bili po zastopnikih bratskih organizacij in raznih narodnih domov, nakar je vsak dobel lep nagelj, dar cvetličarja Franka Jeleriča. Hvala za rožico. Seveda ne smemo pozabiti kuharic, ki so nam dnevnje pripravile tako okusno kosošilo in nam stregle skozi vso konvencijo, za kar jim gre priznanje.

Srečen pozdrav vsem rojakom, Clevelandčanom in drugim, ki sem jih srečal in da bi se kmalu zopet sešli in preživel nekaj ve

Slovenska Svobodomiselna Podpora Zveza

USTANOVLJENA 1908

INKORPORIRANA 1909

GLAVNI URAD: 245-47 WEST 103rd STREET, CHICAGO, ILL.
Telefon: FULLMAN 9665

UPRAVNI ODBOR:

JOHN KVARTICH, predsednik, 411 Station Street, Bridgeville, Pa.
RUDOLPH LISCH, podpredsednik, 716 E. 99 St., Cleveland, O.
WILLIAM RUS, tajnik, 245-47 West 103rd Street, Chicago, Ill.
ANTON ZAITZ, pomočni tajnik, 245-47 West 103rd Street, Chicago, Ill.
MIRKO KUHUL, blagajnik, 245-47 West 103rd Street, Chicago, Ill.
MICHAEL VRHOVNIK, direktor angleško poslužilčin v mladinskih društva, 245-47 West 103rd Street, Chicago, Ill.

NADZORNJI ODBOR:

WILLIAM CANDON, predsednik, 1058 E. 72nd St., Cleveland, O.
JOSEPH H. GRILLS, Box 69, Moon Run, Pa.
JOHN MAREN, 618 W. Pierce St., Milwaukee, Wis.

POROTNI ODBOR:

FRANK PUCEL, predsednik, 17921 Delavan Road, Cleveland, Ohio
FRANK MEDVED, Box 40, Yukon, Pa.

UREDNIK-UPRAVNIK GLASILA:

VATRO J. GRILL, 6231 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio
GLAVNI ZDRAVNIK:
DR. F. J. ARCH, 618 Chestnut St., Pittsburgh, Pa.

Združitveno vprašanje pred 10. redno konvencijo SSPZ razredih, ostanejo zavarovani kot so.

(Dalje s 1. str.)

PROVIZORIČNI POGOJI ZDRAŽENJA

4. Slediči člen se vključi v ustavo nove organizacije: "(Ime nove organizacije)" je bratska in podpora organizacija, stojeca na naprednem temelju, na katerem sponzori njeni pravila. Članom je jamčena osebna svoboda verskega in političnega prepranja. Podpira kulturna stremljenja in gibanja za izboljšanje položaja delavstva. Ta točka ostane neizpremenjena, dokler je ne ovrže redna konvencija ali splošno glasovanje, s tričetrtinsko večino glasov."

Združitvena konvencija ima moč dodati po svoji previdnosti k omenjeni načelnim izjavam sledice: "V njenih vrstah ni mesta za kako strankarsko politiko ali versko propagando."

4. Nezapadljive vrednosti članskih certifikatov Slovenske Svobodomiselne Podporne Zveze in ostanejo še nadalje v polni moči in veljavni kar pred združitvijo omenjenih organizacij.

5. Vsi člani Slovenske Svobodomiselne Podporne Zveze, ki so zavarovani v \$1. skem razredu dnevnih bolniških podpor, bodo zavarovani v \$1. skem skladu bolniške podpore za nove organizacije, in člani, ki so zavarovani v drugih bolniških

6. Skupni asesment članov spadajočih k Slovenski Svobodomiselni Podporni Zvezi se radi združenja ne poviša, sme se ga pa znižati članom, ki so zavarovani pri obeh organizacijah.

7. Ako aktuarsko poročilo ocenjenja pokaže, da prispevki članov, ki so zavarovani pod National Fraternal Congress 4% smrtninsko leštvico, ne zadostujejo, tedaj se upelje novo smrtninsko leštvo, ki bo predvidevala zadoščne prispevke za vse take certifikate.

Smrtninski sklad certifikatov National Fraternal Congress lestevice se vodi ločeno od American Experience smrtninskih skladov in mora biti samovzdržen.

Krajevna društva Slovenske Svobodomiselne Podporne Zveze in ..... smojo obstati še nadalje, izvzemši slučajev, kjer število članstva pada pod predpisano število. Člani smojo spadati k enemu ali drugemu društvu nove organizacije, in vsako društvo sprejme iz glavnega urada nove organizacije uradno število članov, smojo pa se tudi združiti in ako ima katero društvo premalo članov, se mora združiti z društvom pridružene organizacije, oziroma jednotino društva z zveznim in obratno, ako je tako društvo v dotičnem kraju. Vsako društvo sme tudi po združenju obdržati svoje ime, številko po združenju pa mu določi glavni urad združene organizacije.

8. Združitvena konvencija se stoji iz glavnih odbornikov, članov združevalnih odborov in delegatov obeh organizacij in slednji so izvoljeni na sledeči podlagi: Vsak krajevno društvo, ki šteje sto ali več članov, sme biti zastopano po enem delegatu; krajevna društva z 200 ali več člani smojo biti zastopana po dveh delegatih, toda nobeno društvo ne more biti zastopano po več nego dveh delegatih. Društva z manj kot sto člani se smojo združiti z drugim društvom ali društvu, in namenu da izvolijo enega delegata, in na ta način združena društva so upravičena do zastopstva kot da se stojajo iz enega samega društva. Obe omenjeni organizaciji se zavežeta, da pred združitveno konvencijo določita način za volitev delegatov soglasno s to pogodbo, v namenu, da bo vsaka organizacija zastopana v številni sorazmernosti, kakor tudi, da so delegati izvoljeni za posebno združevalno konvencijo zakoniti in pravomočni zastopniki društva na združitveni konvenciji.

9. Združitvena konvencija ima polno moč po svoji previdnosti sprejeti novo ustavo in pravila, način poslovanja, izvoliti glavni odbor in druge odbore in odseke in uradnike nove organizacije pod pogoji te pogodbe z vsemi glasov.

e. Poškodninski sklad Slovenske Svobodomiselne Podporne Zveze se spoji s podobnim skladom ali skladom

f. Mladinski oddelek Slovenske Svobodomiselne podporne Zveze se spoji z mlađinskim oddekom

10. Glavni odborniki, delegati in člani združevalnega odbora obeh organizacij imajo enake pravice na združitveni konvenciji, to je: voliti o zadevah, ki so prednešene pred konvencijo in biti izvoljeni za katerikoli urad združene organizacije, in vsi člani konvenčne zbornice so upravičeni do rednih vožnjih stroškov in dnevnih, katere se izplača iz blagajne nove organizacije. Vsi stroški izredne konvencije za odobritev združitvene pogodbe in vsi predpripriavni stroški se plačajo z vsemi organizacijami.

11. Ustava in pravila, katere sprejme združitvena konvencija, stopi v veljavo z dnem sprejetja. Izvoljeni uradniki nove organizacije nastopijo svoja mesta takoj.

ZDRAŽITVENA POGODBA

(Dalje s 1. str.)

ročnih podpor, smrtnin in vseh drugih dajatev, kakor predvidevajo pravila ali drugi veljavni zaključki. Vsi člani jednote in vsi člani zveze, ki so zavarovani za en dolar bolniške podpore, ostanejo takisto zavarovani ter se jih vknjiži in obdrži v enodolarkem bolniškem razredu; in pravice članov, ki so zavarovani pri jednoti za dva ali tri ali več dolarijev dnevnih bolniških podpor, ostanejo nespremenjene, neglede, če so člani obeh organizacij ali ne ali če so tudi pri zvezi zavarovani za bolniško podporo. In članom, ki imajo operacijsko in odškodninsko zavarovanje pri jednoti in pri zvezi, ostanejo iste zavarovalnine ter vse iste pravice pri združenih organizacijih nespremenjene razen v primerih, kjer član sam želi opustiti eno ali drugo ali oboje. Ako ob času združenja

poročilo aktuarja, ki ga prizna zavarovalni komisar države Illinois, izkazuje, da smrtninski prispevki članov ki imajo certifikate izdane na podlagi NFC 4% leštvice, ne zadostujejo za kritje smrtninskih obveznosti, tedaj se upelje novo, zadostno kritje predvidevajočo leštivo za smrtnine.

Krajevna društva Slovenske Svobodomiselne Podporne Zveze in ..... smojo obstati še nadalje, izvzemši slučajev, kjer število članstva pada pod predpisano število. Člani smojo spadati k enemu ali drugemu društvu nove organizacije, in vsako društvo sprejme iz glavnega urada nove organizacije uradno število članov, smojo pa se tudi združiti in ako ima katero društvo premalo članov, se mora združiti z društvom pridružene organizacije, oziroma jednotino društva z zveznim in obratno, ako je tako društvo v dotičnem kraju. Vsako društvo sme tudi po združenju obdržati svoje ime, številko po združenju pa mu določi glavni urad združene organizacije.

3. Krajevna društva Slovenske narodne podporne jednote in Slovenske svobodomiselne podporne zveze smojo tudi po združitvi poslovati samostojno ali ločeno, ako imajo zadostno število članov, smojo pa se tudi združiti in ako ima katero društvo premalo članov, se mora združiti z društvom pridružene organizacije, oziroma jednotino društva z zveznim in obratno, ako je tako društvo v dotičnem kraju. Vsako društvo sme tudi po združitvi obdržati svoje ime, številko po združenju pa mu določi glavni urad združene organizacije.

4. Združitve Slovenske narodne podporne jednote in Slovenske svobodomiselne podporne zveze se ima izvršiti, kakor hitro je to mogoče in praktično izvedljivo. V to svrhu poskrbita imenovani organizaciji vsaka zase, da bo ta združitvena pogodba pravilno sprejeta, kakor določajo državni zakoni. Slovenska narodna podpora jednota sklice izredno konvencijo za potrditev združitvene pogodbe v teku devetdeset dni potem ko je bila predložena zavarovalnemu komisarju države Illinois in ko je isti pogodbo odobril ali pripoznal kot sprejemljivo; isto tako sklice Slovenska svobodomiselna podpora zveza izredno konvencijo v svrhu potrditev združitvene pogodbe v teku devetdeset dni potem ko je bila predložena zavarovalnemu komisarju države Illinois in ko je iste pogodbe odobril ali pripoznal za sprejemljivo. Obe organizaciji se zavežeta nadalje, da se prirčno izredne konvencije za potrditev pogodbe obeh na isti dan in v istem mestu, ter da bodo isti delegatje društva, ki bodo izvoljeni za redno konvencijo, tudi polnomočni zastopniki in delegati za združeno konvencijo.

5. Združitvena konvencija ima polno moč po svoji previdnosti sprejeti novo ustavo in pravila, način poslovanja, izvoliti glavni odbor in druge odbore in odseke in uradnike nove organizacije pod pogoji te pogodbe z vsemi glasov.

Obe organizaciji se zavežeta pred združitveno konvencijo pogoje in določbe te pogodbe kot njun dodatek ustavi, pravilom in členom inkorporacije.

6. Združitvena konvencija ima vršiti, ako sta izredni konvenciji Slovenske narodne podporne jednote in Slovenske svobodomiselne podporne zveze pravilno sprejeli predloženo jih združitveno pogodbo, ki mora biti po vsebini za obe organizacije dobesedno enaka, ter ako mogoče takoj potem ko sta izredni konvenciji obeh organizacij sprejeli omenjeno združitveno pogodbo, in pod pogojem, da je pogodba odobrena po zavarovalnem komisarju države Illinois.

6. Združitvena konvencija se stoji iz glavnih odbornikov Slovenske narodne podporne jednote in glavnih odbornikov Slovenske svobodomiselne podporne zveze ter zastopnikov ali delegatov obeh imenovanih organizacij, ki so zastopana, kakor sledi: Vsako društvo, ki šteje sto ali več članov, ima pravico do enega delegata; vsako društvo, ki šteje dvesto ali več članov, ima pravico do dveh delegatov in zaključena v petih in pol dneh. Pravila so bila sprejete kot predlagana. Kot razvidno iz glasila NAPREDEK, zaključena v petih in pol dneh. Pravila so bila sprejete kot predlagana. Kot razvidno iz glasila, delegacija ali ni imela oziroma in hotela vzeti čas za bolj natančno razpravljanje istih, ali je pa predlagateljem popolnoma zaupala in jih smatrala nezmotljivim. To samo mogoče omenjeno.

Teži nas pa nekaj drugega. In sicer dvomimo, da je bilo kaj prida iskrenosti pri nekaterih funkcionarjih zveze pri razpravljanju o združitvi. Zdi se nam, da je bil protizdružitveni rolar na konvenciji precej zapolen in sicer na zvit način deloval izza kulis. To nam da sumi prvič: ker so delegatje odigrali z 59 glasovi proti 5 za združenje, in uveljavljenje istega potem izročili posebnemu konvenčnemu odboru, dasi je konvencija najvišja oblast, in bi lahko, ter morala po želji večine članstva združenje takoj izvršiti. Drugič: najbolj delavni in aktivnemu članu glavnega odbora, A. Zaitzu, kateri je bil tudi najbolj iskren in največji zagovornik združenja se je dalo brco. Ali se zopet kuhal nekaj takšnega kot se je skuhal pred 20 leti? Apeliramo na posebni

slovanja, ustavo in pravila, izvoliti glavni odbor ter vse druge potrebne odbore in odseke Slovenski narodni podporni jednoti in vsi sklepni združitvene konvencije so veljavni in obvezni za vse člane obeh združenih organizacij.

8. Glavni odborniki in deležni odbori obeh združenih organizacij imajo enako pravico na združitveni konvenciji, to je, do glasovanja pri vseh zadevah konvencije in biti izvoljeni v katerikoli urad, vsak član konvencije pa ima samo po en glas pri vseh volitvah in glasovanjih. Vsi člani združitvene konvencije so upravičeni do zmernih vožnih stroškov in dnevnih, ki se plačajo iz blagajne združene organizacije. Stroške konvencije za potrditev združitvene pogodbe in vse druge predpripriavne stroške za združenje pa plača vsaka organizacija sama.

9. Ustava in pravila, ki jih sprejme združitvena konvencija, stopijo v veljavo z dnevom, ki ga določi omenjena konvencija. Ravnato tako določi združitvena konvencija, kdaj nastopijo svoja mesta na tej konvenciji izvoljeni odborniki in uradniki.

DOPISI ČLANSTVA

(Dalje iz 2. str.)

Da ne bo kakega izgovora za lokalne prijatelje in člane radi vožnje, je ta odbor sklenil, da bosta na prostor zabave vozila dva busa. Prvi bus odpelje iz North Braddocka točno ob 2. uri popoldne (novi čas), iz Bradnocka pa ob 2:15. Drugi bus odpelje iz North Braddocka ob 3. uri (novi čas), iz Braddocka pa ob 3:15. Bodite točni, ker bus bo že čakal. Ti busi vozijo skozi Brinton in East Pittsburgh. Samo pomahajte, pa vas bodo potrali.

Torej, ako se hočeta malo razveseliti in pozabiti vaše nadloge, pridite na Church Hill 9. junija in vam ne bo žal.

Louis Karish

Popravek

Mt. Olive, Ill. — Pojasnilo k dopisu zadnjega tedna iz tega kraja. Kar se tiče mojega podpisa, ni bil pravilno označen. Namesto "Ljubljancan", bi se moral glasiti: "Čast našim Ljubljancam v metropoli." — Jaz sem bolj Kamničan kot Ljubljancan. Vse drugo je v redu.

Andrew Maren

Za združenje

Detroit, Mich. — Deseta redna konvencija SSPZ v Clevelandu, Ohio, je bila, kot razvidno iz poročila delegata in glasila NAPREDEK, zaključena v petih in pol dneh. Pravila so bila sprejete kot predlagana. Kot razvidno iz glasila, delegacija ali ni imela oziroma in hotela vzeti čas za bolj natančno razpravljanje istih, ali je pa predlagateljem popolnoma zaupala in jih smatrala nezmotljivim. To samo mogoče omenjeno.

Three hours after the Festival program began came the end... With the entire cast of more than sixty boys and girls crowded on the stage, a steady stream of confetti and serpentine falling upon them, and while music helped to swell the cheers, whistling and handclapping, the curtain closed on the first SSPZ National Vrtec Festival, a juvenile cultural spectacle unequalled and unsurpassed in our Slovene fraternal circles.

RUDOLPH LISCH, Supreme Vice President, as chairman of the Festival Committee, was the human dynamo behind the organization and supervision of this outstanding success. His right hand man was JOHN KIKOL, secretary of the Committee. They were here, there and everywhere during the rehearsals and final performance looking after every detail — And before that, of course, studying and planning each step carefully in conjunction with remaining members of the Committee. That they cooperated in complete harmony, there is no doubt, for there was not a hitch in the entire program, beginning and ending almost exactly as scheduled... We congratulate and thank this hard-working group; we thank the parents of the participants and the participants, themselves, for their cooperation and services in the greatest SLOVENE JUVENILE FESTIVAL.

KAKO SO NASTALI KROJNI VZORCI

Krojni vzorci, ki so danes tolikim ženskam neogibno potrebni, so se razvili iz zelo skromnih začetkov. Leta 1863. si je neki krojač Butterick iz vasi Sterlinga v Massachusetts izmisli, da bi izdelal vrsto različno velikih vzorcev za moške srajce. Ko je stopil z njimi v javnost, jih je prodajal kakor svež kruh.

Nekega večera je menila njegova žena, da bi mnoge matere tekske vzorce imele gotovo rade za oblike svojih otrok. Nato je Butterickova vzela enega izmed svojih malih nečakov, narisala

DO YOU KNOW THAT -
SSPZ Has Nine Modern Plans of Life
Insurance for Adults and Juveniles?

PROGRESS

"NAPREDEK"

On To Glenridge!

Cleveland-Collinwood, O. — By the time this finds its way into print, it will be June 6, which is only 9 days away from the Utopian Barn Dance. Saturday evening, June 15, will find our gang of bartenders, weiner sellers and ticket collectors traipsing down to a very popular summer gathering-place called Glenridge farm. Close behind them will come Johnny Pecon followed by his orchestra. Right after them is where you come in—you and your twenty-five cents. Crude, isn't it? But it's meant to be the cordialest of invitations.

You know, I've been to a barn dance, but they tell me I'm missing plenty. What it is I'm missing, I can't imagine, so supposing you come out and see for yourselves.

Being in the midst of final exams, I shall have time for no more today except this — my reading public (total: one) has been casting some bitterly sarcastic remarks about an error in grammar in an article two weeks ago. Sorry, Ed, the word "me" was the object of the verb "found." Don't give up, though. Last week's article had a honey of an error in it. If grammatical errors would increase our reading public, I'd even offer to run a contest to see who could discover the most errors. Besides, another thought has occurred to me—I'm more than glad to be living in a country where thoughts can still turn away from the horrors of war to the lighter things, such as correcting others' grammar, picking violets, and dancing polkas. If we can't find peace outside in the world, at least we haven't stopped looking for it in our friends and within our own hearts.

Valeria

Victorian News

CHICAGO, Ill. — First of all Sunday is a bad day to do any writing, so on that account we are not in the mood, this will be brief.

The regular Victorian meeting will be held this coming Thursday, June 6th at 2653 S. Lawndale Ave., at 8:00 p. m. promptly. It is to be followed by a rip-snorting social, with three of our amiable members as hosts — Frank Pouhe, Emil Hrast and Joe Potsch.

The Victorians extend to the Trail Blazers a cordial invitation to share in the fun. There will be refreshments to suit every one's taste, also music for dancing and singing. We'll be hoping to see you all at the social.

* * *

Our press agent Mary Novak, has already given a lot of details in a previous issue about our June 15th, Moonlight picnic.

What more is there to say except, remember the date, June 15th, Kegel's Grove, Willow Springs. Admission 25c. Music by Omerza Hot Shots.

So do come out and have some fun with the gang. We've ordered the moon.

Joan and Nancy

Pronto

Rajah: "And what is the offense?"

Bailif: "O Most High and Excellent Majesty, this man has stolen the sacred white elephant of Siam."

Rajah: "Search him!"

Festival Reminiscences

By Michael Vrhovnik

Still fresh in memory is the National Vrtec Festival which was staged in the Slovene National Home on St. Clair Avenue in Cleveland, on Sunday afternoon, May 19th. Perhaps, my adding compliment at this date to the columns and columns of good things that already have been written about this now famous SSPZ event, will lack effect, but I cannot resist telling you my impressions of what I thought was the grandest show in the history of our Slovene fraternal benefit societies.

Everything it was advertised it would be; everything it was expected would be; and everything it was hoped it would be, it was. We can go even farther than that in saying that the Vrtec Festival eclipsed our greatest anticipation. Music, singing, dancing, drilling, drama and tableau, all were blended into one huge, harmonious program of enjoyable and satisfying entertainment.

Long before the final number was presented, compliments rained from all sides. One didn't have to hear them to know how the people were impressed, for it was plainly registered in their eyes, in the smiles that wrathed their faces, in the thunderous applause that followed each performance, and in voices that fairly vibrated with rejoicing and pride, PRIDE IN OUR BOYS AND GIRLS and in the SSPZ, the Society that made this great spectacle possible. "WHY DO YOU WANT TO MERGE WHEN YOU ARE ABLE TO PUT ON SOMETHING AS FINE AS THIS," someone was heard to say.

Courage, showmanship, personality and, above everything else, ability, swayed the crowded auditorium to immediate appreciation from the moment the CONCORDETTEs, led by their Administratrix, MARGE JERIC, marched into the spotlighted square in front of the stage. Dressed in snappy red and white uniforms, they paraded faultlessly to the rhythmic notes of JOHNNY PECON'S Orchestra. With lights continuously playing upon them as they proceeded through various intricate formations, keeping perfect step with heads up and shoulders back like trained soldiers in dress parade, *they made a beautiful and touching picture*. Who would have thought that in the space of less than a year, for it was less than a year ago that this team was organized by MARGE JERIC and JOSEPHINE ZAKRAJSEK, it would be prepared for a public exhibition such as this, fully uniformed and perfectly drilled. It was a sight none, who witnessed it, will ever forget. Those sixteen girls and Marge Jeric in mass performance was the opening number in a colorful spectacle that will remain a top-flight event as long as the SSPZ exists. For a task well done, for a service nobly rendered, for an example of high achievement, we congratulate and thank MARGE JERIC, her AIDS and MEMBERS of the CONCORDIAN VRTEC DRILL TEAM.

It is not for me to say who made the biggest hit with the audience, or who received the most applause, for after all most of us have certain developed or natural tastes of what is personally desirable in the way of cultural entertainment. It is quite possible that what appealed to many attendants carried no appeal with many others. Some of those present no doubt gave preference to GORDON KRONOSHEK of the Indianapolis YUGOSLAVS, whose golden voice carried beautifully through the auditorium in the initial stage presentation; he did wonderfully well, as did each succeeding boy or girl... Gone was the nervousness of yesterday; gone was any fear he might have had during rehearsal, for he just stood there in natural charm and poured forth the richness of his trained voice... That evening, we again heard Gordon sing, this time as a soloist for Johnny Pecon's Orchestra. My attention was called to him by his mother (Although it wasn't necessary for I had been listening to him for sometime) and with all the pride a mother could command, she said, "That's my son! I'm so proud of him!"... We all were proud of him, just as we were of SHIRLEY UZUNOFF, JOSEPHINE MARTINCIC and VIRGINIA KORBER, who also sang with the orchestra that evening... We were doubly proud of them during the Festival program, along with EDDIE UDOVICH, Chicago's star entertainer who won his way into the hearts of hundreds of listeners, as well as the charming MARY LOU and WILMA GRATZNER, and MARY JO TOWNSLEY of the Roznik Juniors... Yes, they were superb, but so were BETTY JANE BERNIK and TOMMY LESKOKE of the Milwaukee Balkan Juniors, and GRACE VIVIAN BETON of the Strabane Challenger Juniors... Likewise, JOHN KLAJDER, LEO ROBAS and WILLIAM MARN, a trio of accordionists from the Bon Air Starlighters, Indianapolis Yugoslavs and Girard Budgets, respectively, who squeezed out a variety of Slovene and modern music in a manner pleasing to the audience... Incidentally, John Klajder is now the owner of a brand new accordion — His dad bought it for him before leaving Cleveland as a reward, perhaps, for his excellent playing in the Festival. Lucky boy, to have such a dad.

Words of praise and compliment are not enough for these youngsters; not even words much better chosen than mine, more fitting and just. To fully appreciate each number on the Festival program, one had to be in the audience where one could see and hear the participants perform amidst flowers, trees, plants and grass, under lighting effects that enhanced the brilliance of each scene. Those who like piano music, "Tales of the Vienna Woods" (My favorite piece), as played by IRENE ROVAN of Girard, must have been stirred deeply; it was accurately and beautifully rendered in appropriate background. And for the three lovely girls, MATILDA and EVA KRIZAJ, and HELEN MIHEVIC, all of Salem, O., who combined in exquisite harmony in singing several Slovene songs, it can be written in all sincerity, they, too, came and conquered.

Prominently spaced throughout the program, and equal to the occasion in the fullest measure, were our Cleveland Participants, members of the OUTLOOKERS, FRED HRIBAR, who sang several Slovene songs in delightful style, JOE and JULIA

Continued on page 3

Fraternality in Action

The SSPZ paid to its members \$4,000,000 in benefits since organization.

CHICAGO LODGES WILL CELEBRATE SSPZ DAY JUNE 30th

Victorians have taken the lead thus far with three teams, two men's, calling themselves the SCRUBS and the DUBS, and a woman's team, yet un-named. IT IS PLANNED TO AWARD A SMALL TOKEN OR PRIZE TO EACH PLAYER ON THE WINNING TEAM!

And when the shadows of the evening have darkened, the MOVIE PARAPHERNALIA will be brought out and set up in the open. Directed on the screen will be pictures of SSPZ events which took place in 1936-37-38 at the Riverdale Picnic Grove, at Strzina's Grove, at Lodge No. 1's Thirtieth Anniversary banquet and the first Chicago Vrtec Festival...

The feature of the day's program will be a BALINA TOURNAMENT. Perhaps, no other sport is more enjoyed in the summer time by our "oldsters," and many of the younger group, too, than the good old game of BALINA. For that reason, the Committee has seen fit to include a balina tournament for the CHAMPIONSHIP OF CHICAGO, open to MEN and WOMEN members. FOUR PLAYERS of MEN or WOMEN, or MIXED, SHALL COMPRIZE A TEAM. THERE WILL BE NO ENTRY FEE!! All the Committee asks and expects is that you will fill out the entry form and return it to "SSPZ DAY COMMITTEE," 247 W. 103rd St., Chicago, Ill., on or before JUNE 20, 1940.

THERE IS NO LIMIT TO THE NUMBER OF TEAMS A LODGE MAY ENTER — THE MORE THE MERRIER!... Neither are entries limited to Chicago Lodges only, for we shall gladly accept them from the BALKANS of Milwaukee, DANICA and HOOSIER PALS of Indianapolis, LODGES of De Pue and La Salle, as well as any and all other.

Rose, member of Spartans, attended the athletic meeting at Indianapolis and also participated in the bowling tournament in Chicago last April. Congratulations, Rose and George, and may your future bring happiness, good health and prosperity!

June 8th brings us another important event. It's the wedding of Joan Kodromaz and Anthony (Rip) Sekula from Indianapolis.

Joanne and Tony will be united in marriage at St. Vitus church at 10 a. m. There's a possibility that Gordon Kronoshek from Indianapolis, the boy with the soprano voice who made such a hit in Cleveland with his singing in SSPZ Vrtec Festival a few weeks ago, will sing during the ceremony.

A reception will be held at the bride's home.

The bride will wear white satin and her five bridesmaids (four her sisters) chose marquisette dresses in deep rose with large picture hats to match.

Spartans wish them the best of everything and loads of good luck. Congratulations!

Still Unsolved

"Without doubt woman is the eternal question."

"It may also be added that man is eternally finding the wrong answer."

Telepathy

A general and a colonel were walking down the street. They met many privates, and each time the colonel would salute he would mutter, "The same to you."

The general's curiosity soon got the better of him, and he asked:

"Why do you always say that?"

The colonel answered:

"I was once a private and I know what they are thinking."

OFFICIAL ENTRY FORM SSPZ "BALINA" TOURNAMENT

at 123rd and Union Ave., Chicago, Ill.

JUNE 30, 1940

Lodge No.	at
Team number or name	
1.	
2.	
3.	
4.	
Substitute	
Team number or name	
1.	
2.	
3.	
4.	
Substitute	

All entries must be mailed to "SSPZ DAY COMMITTEE," 247 W. 103rd Street, Chicago, Illinois, on or before June 20, 1940.

Lodge Secretary